

Mantissa Decisio I. Lib. I.

R. P. D. PRI OLO.

Cavallicens. Vinteni.

V. 21. Junii 1697.

A R G U M E N T U M.

Baro cui ex transactio competit Vintenum certorum in specie fructuum, non potest pretendere ius exigendi Vintenum super aliis fructibus, in dicta transactio specificè non expressis.

S U M M A R I U M.

- 1 Transactio tribuens ius exigendi certam speciem fructum, extendit non potest ad alios fructus ibidem non expressos.
- 2 Maxime si concursat obseruancia exigendi tantum fructus in transactio expressos.
- 3 Expressio certarum specierum inducit limitationem quod alias non expressis.
- 4 Transactio non traditur ad causas non expressis.
- 5 Passa ad imparia judicari non debet.
- 6 Titulus ex annis præstacionibus dicitur, censetur limitatus, & refutatur, si presentatio sine limitate.
- 7 Clausula præservativa aliorum iurium, dunt a taxat intelligentia de eis iuribus, qua in transactio non fuerant specificata.
- 8 Et nullum ius tribuit, nisi aliunde constet competere.
- 9 Dominus ex uno titulo non potest fieri. Dominus ex alio diverso.
- 10 Concessio iuris exigendi Vintenum ex certa fructuum specie per communiam Baronis in recompensationem quadruplicem exemptionum, demonstrat illud ius Baroni non competere ex titulo universalis dominii, & p. 11.
- 11 Atius gesti contra partem, iuribus communiat non nocent.
- 12 Proclamata executioni non demandata nullum ius tribuit.
- 13 Atius post transactio emanata cum ipsa compatibiliter intelligendi sunt.
- 14 Ex actio particularium oriri non potest probatio dominii directi universalis.
- 15 Atius equi pars non concludunt existentiam dominii directi universalis utpote ad alium titulum referribiles.
- 16 Dominus directo universalis repugnat existentia bonorum liborum, & allodialium.

D E C I S I O I .

Ontendente Domino Duce de Galiens moderno Barone de Gadancis ex titulo universalis Domii, ad formam text. in l. 1. & rot. tit. C. de agric. & censit. lib. 11. exigere ab eius subditis Vintenum super omnibus fructibus in eodem territorio recolligendis; Et communitate excipiente illorum solitionem fuisse semper tempore limitata ad tres species fructuum, nempe triticum, leguminum, & uvarum. Ita præviis duabus divisionibus coram bo. me. Emerix una sub die 15. Junii 1693. & altera 7. Maii 1694, sententiam favorabilem de voto hujus nostri Tribunalis ab A.C. reportavit, pro cuius confirmatione, vel confirmatione, hodie coram me in gradu ulteriori appellationis, responsum fuit sententiam laetam de voto Rota eis confirmandam.

Iterum nempe ratio ita deciderunt tota defuncta fuit ex transactio que de anno 1428. inita inter communiam dicti loci, & baronem tunc temporis; in illa enim apparuit, quod in remuneracionem quadruplicem libertatum, & exemptionum per ipsius concessoram ad favorem hominum dictam communiam; illi per suos legitimos procuratores promiserunt solvere Baronii Vintenum ex tribus speciebus fructuum tantum; sicut cum in ea transactio exprimantur certi fructus, & limitati, ex quibus Vintenum est solvendum, ex illa promanat titulus, & obligatio iuris exigendi, que tanquam limitata ad certos fructus, tantum tribuit, quantum exprimit; id est circa ex prelium violationem littera ipsius transactio, non posset extendi ad alios fructus ibidem non expressos, quia illi de quibus non est cogitatum, in suo statu retinentur, & tantum in his interpositis pacium nocebunt, de quibus inter contrahentes eam esse probatur, per tex. in l. 1. eum Aquilina, & in l. 2. eum uiribus, ff. de transacti, cum alias deduct. in alia decis. iugis causa 15. Junii 1692. f. Constat quidam cor. bo. me. Emerix. Tanto magis subtiliter visa est vix hu-

ju transactio, quia ex testibus deponentibus, etiam cum negativa coadulta ad solas tres species fructuum, & ex ipsius invenitum factis, juxta solitum, & consuetum, appetit Vintenum vel fusile limitate exactum, vel limitate promissum; & propterea si ex subsecuto obseruancia usque adhuc inconcusa continua comprobatur illius limitatio ad certas species fructuum, ut Vassalli remaneant private naturali libertate fruendi, & utendi re propria, sic non debet, in eorum præjudicium, illius extenso ad alias species fructuum nunquam exactas, vel promissas.

Et hinc non relevat, quod transactio taxativa non loquatur de tribus species fructuum, id est non obstat Baronii, quoniam ex illimitato titulo universalis dominii exigere possit Vintenum super omnibus aliis fructibus territorii sub emphatyctici, quia ultra aquam quod ipsi samet expressio certarum specierum inducit limitationem quod alias non expressas cum obligatio inita in contractu, & quod magis est per viam transactio, non fit capax extensionis, sed potius inducit denegationem in ceteris non expressis, per tex. in l. 1. f. de cor. C. de transacti, cum aliis notariis per Urceol. de transacti, g. 81. n. 5. & seq. Rota cor. Royas dec. 316. n. 25. & in rec. dec. 595. n. 8. p. 18. adhuc tamen ponderatur fuit, quod Vassalli id est promiserunt solvere Vintenum in certa species fructuum, ut liberari remanerent a certa qualitate onerum; & sicut communia non potest extendere propriam libertatem, ita Baro non debet exigere ultra species convenias, allias pacta ad imparia interpretantur, & propterea cum in hoc casu Dominus directus ad probationem sui tituli recurrere non possit nisi ad exactiones limitatas, ita ex illis exire non potest, nisi limitatus, & refutatur, ut comprobatur Menoch. de presumpt. l. 3. præsumpt. 11. n. 3. cum seq. Guid. Pap. de act. 407. & 408 Christin. dec. 408. n. 4. & in rec. 595. n. 10. p. 18.

Non obstante, quod in eadem transactio expressè legatur illa pæfervativa, alio omni domino suo, & plena iurisdictione, & suis omnibus aliis iuribus: ex qua scribentes pro Barone exire contendebant illam expressionem faciam fuisse ad demonstrandas species rerum, ex quibus Vintenum percipiebat tanquam per modum generis continentis in eis species aliorum fructuum, non autem ad limitandum illorum præstationem; quoniam hac interpretatio, quantum ab eo sit ab intelligentia ipsius transactio, fatis superque convincitur ex ipso facto deinceps subsecuta. Nam si Vintenum fuit semper limitate exactum; ex hoc clare datur intelligi, quod per illa verba non fuerant preservata, nisi ea iura, de quibus in transactio non fuerat specialiter dispositum; immo exinde verba, tanquam dependencia a futuro eventu, & probatione nullatenus jus tribuebit posterius super generali iurisdictione Vintenii, nisi illud aliunde conclusum probatum fuerit, ad tex. in l. 1. f. qui sequentur, ff. de leg. 1. cum iuris. cor. 54. n. 6. Surd. conf. 335. n. 21. cum seq. Rota in rec. dec. 85. p. 9.

Nec ius exigendi Vintenum super omnibus fructibus probatum remanet ex eo, quod concurrente in Barone ratione universalis dominii in prædictis totius territorii, Vassalli repatrii debent tanquam Colonii, & Agricolæ, & investiti Baronibus, teneantur solvere quandam præstatione, vel in dicta, vel in alia quota exigita folia iuxta confitendum in loci: quia quidquid sit, an ex hodiernis documentis dominum directum universalis comprobatum appareat in moderno Barone; credidissent, quod eidem obstante potest titulus particularis transactio, ut ita respectu domini evitetur in eadem persona incompatibilitas tribulorum, & successiva multiplicatio, quia si Baro est semel 8 dominus ex titulo universalis repugnat, quod successivè efficiatur dominus ex alio titulo omnino diverso, juxta regulam insinuatur per tex. expedit. in l. 1. f. ex pluribus, ff. de leg. pof. ubi quod dominum non potest nisi ex qua causa contingit, ita scribentes, & comprobant Surd. conf. 305. n. 55. Rota coram Bichio dec. 96. & in recent. dec. 218. num. 15. sum. seq. par. 6.

Nec ad istum effectum tantum vihi sunt actus post transactio in contrarium cumulati, quia DD. immorando super illorum singulari examine, advertebant, quod si de tempore stipulatus contractus communia nomine publico per viam certioris, & concessionis assignavit, & concessit Baronii vigebat super tribus species fructuum, ex tali prefata afiguratione correspedita facta in recompensationem exemptionum per Baronem concessoram ad communum ejusdem communiam, clare demontrabatur, quod ex titulo predicto universalis dominii non competebat Baronii ius exigendi Vintenum de omni fructuum specie, qua

Super Mat. de Feudis, &c.

3

tatis, etiam si aliqui testes libertati contradicant, cum in eorum concurruant prævalent testes juris dispositioni conformes.

S U M M A R I U M.

- 1 Bona præsumuntur libera, & franca, nisi contrarium præbetur.
- 2 Sola iuris assentia sufficit ad obtinendam manutentionem.
- 3 Testes sunt preferendi, qui habent pro se presumptionem juris.
- 4 Probationes equivocae ad effectum manutentionis non jumentur.
- 5 Quando adegit iuris iuramentum respectu universalis dominii, ius respectu præstacionis, posse non discutitur sufficere probata ad effectum manutentionis.

D E C I S I O I I .

R Ecenta serie facti, de qua actum fuit in alia decisione Rotalis DD. procedentes ad examen alterius dubii per poſſessorum, censuerunt manutentionem esse hinc inde concedendam.

Quoniam ad tres species fructuum, nempe tritici, leguminum, & uvarum, non immigrabatur à communitate solitio Vintenii, cumque quod alias fructuum species non probetur à Barone exactio vigesima, communia erat quanto ad alias manutendenda in quod poſſessio non solvendi, cum ipsa habeat iuris assentiam, ex quo omnia bona, nisi contrarium concludenter probetur, præsumuntur libera, & franca: qua de per se sola fata superque sufficit pro effectu manutentionis, juxta ea que generaliter tradit Poſth. manut. ob serv. 45. & in puncto concludit Tondut. resl. civili. c. 64. per rot.

Neque ad effectum attendi merentur depositiones testimoniū in contrarium data, que ultra quam quod illi non dependent de uniformi exactione Vintenii universalitatis facta ab omnibus de communitate, & quartus limitate concludit cum dictione taxativa ad solas tres species fructuum, adhuc tam in concursu aliorum testium communias limitate dependentia de tribus duntaxat species, attendi non merentur, cum preferri debent, qui magis in dicto se uniformant cum dictio poſſitionis iuris, ad notariis per Rot. coram Greg. dec. 472. & in rec. dec. 42. n. 13. p. 4. tom. 2. & alibi ap.

Prout minus relevare possunt recognoscere in dominum directum, & subsecute invenitum cum solutione laudem, & præservativa Vintenii generalis fructuum, quia cum illa non justificant, in qua species fructuum Vintenum exactum fuerit, vel debent intelligi ad formam transactiois inter partes emanantis, vel tanquam equivoca attendi non merentur pro effectu manutentionis, ut in puncto adverbi idem Tondut. d. resl. civili. 64. per rot. & signanter 19. cum seq.

Absque eo quid dici valcat præstacionem vigesimam fieri in poſſessoribus praeditorum ex caufa universalis dominii, que cum efficaciter indistincte omnia bona territorii, præbet favore Baronis iuris assentiam quod omnes alios fructus; quia ultra responsiones datas in alia decisione, adhuc tam in hæc particulari disputatione concurrere visa est alia responsive non minus adequata, ex eo desumpta, quod cum respectu iuris universalis concurrat in Barone incertitudine illius probonis, & respectu Vintenii adhuc non apparet, quid exigi confuetum fuerit ultra tres species fructuum: censetur proinde in Barone certitudine respectu universalis dominii, illius præstatio remanebat incerta, id est in efficacia obtinet manutentionem in prædicium communiatibus habentis iuris assentiam super libertate bonorum, juxta ea que tradit idem præcitat. Tondut. d. resl. civili. 64. n. 19. uisque ad fin.

Et ita utraque parte &c.

R. P. D. C A P R A R A .

Ferrarien. Feudi.

Veneris 9. Maii 1697.

A R G U M E N T U M.

Bona præsumuntur libera, & franca, ita ut ex sola iuris iuramentum competat manutentionem in poſſessione liberis. Decis. ad Theat. de Luce Vol. II.

A 2 SUM-

Mantissæ Decisio III. Libri I.

S U M M A R I U M .

- P**apa non tenet in renovationibus emphyteuticis sequi aquitatem Bartoli.
2 Papa non tenet sequi aquitatem Bart., eatus quatenus non sit illam servare, cum sit solitus legibus.
3 Papa, vel Princeps omisso proximorum investitans extraneum sine causa, dicere irrogare injuriam, & aquitatem offendere.
4 Investitura in quoniam expressa existentia proximioris, & subreptitia, & nulla.
5 Roma emphyteutica, & fonsalicia Ferraria debent Civibus, & proximioribus renoveri.
6 Investitura Pontificis, seu dictatus subreptitia, & nulla, sufficit docere de iusta aliarum investiturarum per Principem concessarum.
7 Gratia ut valens, debet hinc mentio de qualitatibus, etiam in iure non expressis, si ex expressis, Princeps plus, vel minus concessisset, vel difficultus.
8 Regula de iure quod non confert derogatum ab iure expresso derogatione.
9 Scientia existentia proximiorum in Princepe investiture extra-nam, debet esse certa, & indubitate.
10 Ex scientia Nuncii, & Ministeriorum Papæ, non inferunt scientia Papæ.
11 Scientia Papæ non inducitur ex suppliis libellois si porrecta per plures dies autem gratiam, & revocatione feudis factam teritis.
12 In Pontifice gravioribus negotiis impedito præsumit oblitio.
13 De voluntate Papæ confare dicitur per derogationem regula de iure quod.

D E C I S I O N I I I .

Conmites de Flachis hodie reperabantur adductas in die decisio[n]is editas coram Me 17. Junii 1697. ad obtinendam restituitionem in integrum adversus iudicata declarantur, investituram per eos obtentam eti[us] nullam & subreptitiam, eandemque faciendo favorem Antoniae; sed illis non obstantibus, DD. steterunt in Decisis.

Huius Pontificum intentioni accedunt etiam actus exercitii, & observantia renovandi proximiores, comprobata ex quampluribus investituris favore feminarum, & filiarum ultimi defuncti exhibitis in summario n. 1, 2, & 3, ad effectum enim, ut gratia dicatur subreptitia, sufficit probabilis conjectura, & communis iusta aliarum investiturarum per Princepem concessarum, vel concedit solitarum, vel firmavit Rota dec. 757. nn. 6, cor. Coecin. cum aliis in præterita decisione s. quod maxime.

Objecito vero, quod non omnis omisso, qua redderet Papam difficultatem ad gratia concessionem, causet subreptionem, sed tantum quando retinetur aliquid, quod cauit in iure esse exprimentum, juxta glo. in Clem. 1. de prævid. Verall. dec. 3. 10. nn. 13. par. 1. cum aliis plenius allegatis, quidquid sit in beneficibus, in quibus nulli infertur prædictum, nec quis particulare illi competet: Vt visa est non applicari, ubi propter huc debet mentio de qualitatibus in iure non expressis, si ex expressis. Princeps plus, vel minus concessisset, vel difficultus, scilicet ultra allegatos in prima decisio[n]e s. validitas, Dec. in c. sicut Romana, nn. 25. de rescript. Gomez. ad reg. iur. quod. qu. 4. n. 8. usque ad fin. Menoch. conf. 36. n. 22. cum seq. lib. 2. & distinguendo tradunt Merlin. Pignat. controver. cap. 54. Add. ad Greg. dec. 150. per rot. Rot. coram Put. dec. 414. & in res. dec. 68. nn. 3. & legg. par. 4. 2. Quisque allegat Bel. & Rota supra citati conf. 23. n. 250. ibi. quod dispositio d. g. permittit, est iure positivi, & Serenissimus Imperator potuit illam tollere lib. 1. ita etiam Castrini. d. cons. 37. num. 1. circa fin. ver. hoc etiam, ibi. Non tamen potest dici, quod Princeps ibi teneatur ex aquitatem eius fuerint facta renovations feminis, in aliis fuerit ex eis aliquo modo prouidum, & ferè in omnibus favore extraneorum, derogatum regulare de jure quod non tollendo, ut distincte recentur in Reffotione Antoniae, abique eo quod opponi valcat hujusmodi derogationem referri debet ad simplicem cautelam, quia vere referunt ad praefatis necessitatibus, ut confitare posse de voluntate Papa derogandi iuri teriti, cum abhinc dicta regale expressa derogatione illi nunquam concessetur derogatum, juxta dec. Verall. 30. per rot. par. 3. Millin. dec. 198. nn. 2. Royas dec. 336. n. 14. & dec. 235. n. 14. par. 15. rec. & in nostris terminis Rot. dec. 501. n. 25. & 26. par. 5. rec.

Non obstant exempla in contrarium adducta, & quamplures epistola, & attestations ministeriorum Ferraria, si quidem ipsam exempla retroqueruntur, cum in nonnullis ex eis fuerint facta renovations feminis, in aliis fuerit ex eis aliquo modo prouidum, & ferè in omnibus favore extraneorum, derogatum regulare de jure quod non tollendo, ut distincte recentur in Reffotione Antoniae, abique eo quod opponi valcat hujusmodi derogationem referri debet ad simplicem cautelam, quia vere referunt ad praefatis necessitatibus, ut confitare posse de voluntate Papa derogandi iuri teriti, cum abhinc dicta regale expressa derogatione illi nunquam concessetur derogatum, juxta dec. Verall. 30. per rot. par. 3. Millin. dec. 198. nn. 2. Royas dec. 336. n. 14. & dec. 235. n. 14. par. 15. rec. & in nostris terminis Rot. dec. 501. n. 25. & 26. par. 5. rec.

Epistola autem, & attestations ministeriorum Ferraria in nihilis iure sunt contrariari, dum & ipsi sumunt, S. S. Pontifices investituras concessisse etiam feminis ultimi investiti, & ad illas investituras faciles esse, ut in hodierno summario fratratus de Flachis n. 1. 2. & 3. in præ. & licet dicant eas fieri ex iusta gratia, tam responsum fuit concep-

ficio.

Super Mater. de Feudis, &c.

conventos, censetur remississe ius exigendi novennia, & re-lieve.

6 Diversitas pactorum in secunda transactio[n]e initorum, arguit diversitatem conventionis.

7 Landemium debetur ex recognitio[n]e dominii directi.

8 Argumentum Canonis in secunda invocatura factum, pre-ferre prioris concessione immunitatem, & arguit remissione novenniorum in prima concessione reverotorum.

9 Specie[m] mentio certorum iurum, ac eorum preservatio in actiones posteriores facta presumit remissione aliorum iu-rium non expressum.

10 Ex reservatione dominii directi censetur præservatum ius ex-gendi novennia, contrari. 11.

12 Observatoria declarat altam dubium.

13 Centenaria præsumit titulum habilem ad vindicandam libertatem.

D E C I S I O N I V .

Josephus de Cambis Marchio de Velleron, & Baro Cayrane pretendentes sibi tanquam successori homine Antonii de Simiana de Sederon, olim dicti loci Cayrane posse fortis, in quem Camera Apostol. omnia iusta Dominicalia super d. feudo competenter, per amplissimum cessionem translata fuerunt per communitatem prefat loci præstans da esse novennia, qua in Comitate Venay anno confuetudine loco quindenniorum, à manibus mortuis domino direc-to per solvunt, ut bene declarat Costa de fact. scient. in spe. 62. nn. 9. & seq. & signatur n. 13. & conferunt tradita per Larrea d. alleg. 92. n. 20. ad huc illa non suffragatur, ubi propter hoc formiter exigitur scientia Principis derogare debentis iuri teriti, ut bene declarat Costa de fact. scient. in spe. 62. nn. 9. & seq. & signatur n. 13. & conferunt tradita per Larra. alleg. 92. fin. n. 21. post med. & 9. 22. Quid quid est, ubi per impremitas expressio proximirum facta fuit in suppli- ci libello, in quibus terminis procedit dec. 70. p. 18. rec. que erian loquitur in terminis Datarii, qui dicitur Organum Pape.

Minus hujusmodi scientia desumit valet ex discursibus habitis per Senatorem Negrolium cum Pontifice, quia ex istis non habetur narrasse Pontifici existentiam hujus for-mise.

Minus denique supplex libellus, porrectus nomine Antonius potuit inducere hanc notitiam, tanquam nimis genericus, & vagus, ut ponderat præterita dec. 5. fin. præfertin quia fuit simpliciter remissum ad commissarium Cameræ, nec perita separatio bonorum allodium a feudalibus fuit concepta. Unde tanto minus credet summissum Pontificem notitiam habuisse, dum alias fatem hanc separatio[n]em demandaret; nec ex d. supplex libello potest inferri ad scientiam tempore investiture, dum fuit porrectus per quamplures dies annis, & in summo Pontifice, qui premittit quampluribus & gravioribus negotiis, de facili præsumitur oblitio, ut ad effectum inducendi suppositionem gratia cum plurimis autoritate, firmat d. præcedens dec. 5. fin.

12 quibus in proposito additur Larrea d. alleg. fol. 92. n. 17. & 18.

Et sane ad modum habuisse scientiam, dum per eundem nulla fuit facta provisio huc feminam remanenti in statu pauperatis ex devolutione bonorum, nec derogatum regulare de jure quod non tollendo, per quam derogationem dicitur 13 constare de voluntate Papa, ut fuit dictum in dec. 501. nn. 25. 26. p. 5. rec. cum aliis super allegatis in s. non oblat. Et ita utraque parte &c.

R. P. D. P. I. O.
Avenionem. Novenniorum.

Ven. 26. Junii 1699.

A R G U M E N T U M .

Licit novennia, seu quindennia, iure confuetudinario a manibus mortuis debentur dominis directis, maximè ubi eorum solitudo per transactio[n]em promissa est, attamen si prima transactio per secundam fuit novata, dicta novennia non debentur, etiamque dominus directus per secundam transactio[n]em sibi reverterebit ius dominii directi, maximè accidente observantia centenaria præsumit titulum habilem ad vindicandam libertatem.

S U M M A R I U M .

1 N ovennia a manibus mortuis domino directo de consuetu-dine debentur, & s. 2.

3 Relatum debetur Domino infendant singulis 15. anni, ubi secundum transactio[n]em in manibus mortuis.

4 Transactio prima ex quibus per secundam novata dicatur.

5 Dominus directus transfigens cum manu mortua, & nihil aliud fibi reservans, quam Canones in prima transactio[n]e Dei. ad Theat. de Luca Vol. III.

A 3 aliud

Mantissæ Decisiō IV. Lib. I.

aliud sibi reservaverit, quām conventus Canones, jus uti-
que exigendi novennia seu relativa, censetur remissum, cum
regularē sit in omnibus contractibus, quod omnilium pro-
omni haberi debet in dānum stipulantis, in cuius posse
fuit, clarioribus verbis pacta conciperent, in nostris termi-
nis bene firmant īter, i.e. 91. & similiter n. 14. & seq. de Cor-
rad & in confit. pof mort. 60. & in c. Imperiale n. 5. de probis
fend. alien. Affili. d. & similiter n. 9. Agell. de jur. Adabo
n. 75. Jacob. de S. Giorgio de investit. fēnd. in verbo feudum
n. 33. Genue. præl. Ecol. 9. 11. n. 1. de manu. allig. 144. n. 21. & seq.
ad fin. & in addit. ad Revertēt. dec. 413. nu. 3. Carol. Ant.
de Luca ad Grat. dif. 377. n. 23. & seq. & signat. n. 29.
& in melior. ad Demarin. melior. 235. n. 6. & seq. & contra
fir dicendum. Capon. confit. 31. n. 6. & seq. Card. de Luca de
emph. 50. n. 4. & seq. Qui fane intellexit facilius recipien-
dum veni in nostra hypothēsi ob concursum trium urgenti-
marum circumstantiarum aperte fudentium, recēsum
fuisse à priori concessionē per prefatam transactiōnē no-
vam investitūrū continentēs; quārum prima est, quod
in dicta concessionē facta per Cameram Apostolicam, ho-
mines Cayenne se obligarunt de novennio in poenitentiam
recognoscere dictam Cameram in Dominā direcēam el-
demque perfoliūrū dimidium laudemium, feliciter noven-
nium, ibi — cum pacto, quod communitas teneatur, &
debeat, prout pronominati Syndici, nomine quo supra, pro-
misserunt, d. tenementum de novennio in novennium recon-
gnoscere, & dimidium laudemium solvere, & convevo au-
tem in transactiōne mīta ut dictum est, an. 1566, reconomi-
co rūne facta fuit pro perpetuis futuris temporibus, ibi —
mediante cō. li. dicti Syndici per se, & li. suis qualunque futuri han-
no riconosciēto ita. Sign. Antroci de Simiane inv. professe per se, &
li. suis in novennio padrone astricto. — Ex qua iugis diversitate pa-
tialiditatis infiguit argumentum manifestans, quod
recognitionē in Dominū direcēum, diversitatē quo-
que conventioniū respectu solutionis laudemiorū, nam
quādam modū attenta legē prioris concessionis jutum
debat, quod singulo novennio solvi, ac respective exigit De-
bet, quod dimidium laudemium ob novam recognitionē Do-
mini; ita etiam hodie in congruum est, quod idem laude-
mum debatur post dict. transactiōne quolibet noven-
nio, quando in eadem, unica fuit stipula recognitiōe Do-
mini, cum illud non nisi pro dicta recognitiōe, ab em-
phyceta solvi debeat, ad tex. in l. fin. C. de jur. emph. Bur-
fat. conf. 56. num. 16. Fulgū. de jure emph. & de var. caduc. q.
17. n. 6. Rota dec. 38. num. 11. p. 11. rec.

Altera vero circumstantia est, quid in secunda investi-
tūra contenta in supradicta transactiōne annūs Canon, qui
in prima concessionē foliagur per communitatēm in grof-
sis sex, adiuncta hoc enim augmentū, quod p̄ferebat
duobus denariis, hoc enim augmentū, quod p̄ferebat
prioris concessionis immunitationē, liquido offendit etate
tēns fuisse remīsa per Dominū direcēum debita noven-
nia, quatenus ipse ex Canonis augmento aliud emolumen-
tum perpetuum consequētur, ut ad rem considerat Card.
de Luca dif. 50. n. 8. in fin. ver. ac etiam quia.

Et denique tercia reprehendit ex eo, quid in pluribus
alii subiectis transactiōnibus inter communitatēm, & ba-
norēm, de quibus in summario communitatē n. 2. & 3. ne-
dum illa unquam mentio habetur de dictis novenniis,
quamvis in eisdē Domini direcē diligenter reperiēt,
ac praefervent corūs iura; verū etiam in illis exprimitur
a communitate titulus retentionis bonorum desumptus à
transactiōne an. 1566, ex quibus certe efficitur, à partibus
non fuisse amplius habitan in confidēationē antiquam
concessionē tamquam innovata, sed tantum pro vero,
& independenti titulo à priori investitura, fuisse addu-
ctam transactiōne p̄fata; quād propterē unice at-
tendenda venit.

Absque eo, quid in contrarium obesse possit objectum,
quid nempē cum in dicta transactiōne Dominus direcē
sibi liberaliter reservaverit ius direcē domini super bonis
communitati concessis, exinde iure inferri valeat fuisse vir-
tualiter praeservatum ius consequēti novennia pro laude-
mio debita Domini direcē in recognitionē domini,
juxta conf. Soc. jun. 70. num. 19. 1. 3. cum qua opinione per-
transī Fulgū. de jure emph. & de laudem. q. 8. numer. 7. in fin.
Quandoquidē cum ex DD. placito, ac nostri Tribunalis
sententia, superiorū firmatum fuerit, quid quindēm non ex-
eū iuris dispositione, sed tantum ex confundē, Dominis
direcē opulentiae, debita sint, que prouide, ut iudicē
notant, stricte semper venit intelligenda, & in quantum fieri
potest, refringi debet, sequitur quid reservatio domini

S U M M A R I U M .

1. Comitatus Venayensis erat olim pars Gallia Narbonensis, & legibus Romanorū fūluerat, ac eadem bonorum li-
bertatis & aliquid latitudo gaudebat.
2. Bona Comitatus Venayensis, vel sum seruilia nōpū anno
Canoni, & laudemio subiecta, vel franca p̄fatione
annū Canonis, subiecta tamen laudemio, vel aliquid.
3. Statim dominio universale debetur laudemium ex bonis fran-
cis.
4. Camerā Apostolica habeat ius laudemandi in locis Comitatus
Venayensis, idem immediate subiectis, ex inventaria con-
statudine.
5. Confessio emīta & Deputatis Provincia habeat vim contradicā
irrevocabilis.
6. Tolerantia induita ex vera populorum voluntate, ad instar
legis servandae.
7. Maxime si illa tolerantia post reclamatiōē securā sit.
8. Dominio direcēum universale probatur ex prescripta certa
formā nō in acceptū.
9. Consentio laudemio, deficiente ritulo particulari,
probatur dominio direcēum universale.
10. Emphytēta tenet seruile laudemium ex distributione bona-
rum emphytēticorum, tum de jure, tum de consuetu-
dine.
11. Ac prōinde consentio seruendi laudemio in certis casib⁹ intel-
ligenda non est pro bonis seruiliis, & emphytēticis, sed
tantum pro bonis frāncis, & liberis.
12. Transactiō fēri se in rebus debitis, non autem claris.
13. Afferit comitatum, quod laudemia ex patientia subdicto-
rum, & quodam uia Camerā deberentur, arguit ipsos de
bonis frāncis, & liberis intellectis.
14. Convenio dandi in acceptū, excludit bona seruilia, & de
bonis tantum frāncis intelligenda est.
15. Datio in emphytēsim, de primā ratione investitura predi-
catur.
16. Nemo potest reportare commodū ex centraliū quām impu-
gnavit.
17. Nobiles Paternarū à beneficio bull. nuncupata—testimonia-
per eūrū oppositionē exclusi, ex tolerantia Sedis Apolol-
ice fuerant deinde habilitati, ut in concessiōnibus ad novum
acceptū faciendis, ad nullius laudemū solutionē re-
tentur, quies acceptū bonis frāncis non excederet.
18. Comitantes dare possunt in acceptū bona frāncis, & libe-
ris cum reservatione dominii direcēi, dummodo pro accipi-
to non recipiunt plū quam 20. florē.
19. Concessio dandi bona in acceptū usque ad certam sum-
mam,

Super Mat. de Feudis, &c.

- nam, intelligenda est de bonis frāncis, non de serviliis
bus, & n. 57.
  2. Solus laudemio de bonis frāncis, probat dominium direcēum universale.
  3. Laudemio non debet ex bonis aliquid aliis.
  4. Civitas Carpentoraci, & oppida insulae Mornaci, & Miner-
bia, gaudent aliquid latitudo privilegiis.
  5. Exceptio certorum locorum quod aliquid latitatem, probat ar-
gumentum dominii direcēi universale respectu aliorum lo-
corum.
  6. Clauses praeservative conservant iura in aliis contractibus
expresa.
  7. Edicta de solvendo laudemio de bonis frāncis, & de dando
enumeratione dominiorū direcēi particularium, arguit existentiam dominii universale, & numer.
58.
  8. Nulla major esse potest probatio, quām proprii oris con-
fesso.
  9. Aliquid latitudo, libertatis restrictionē non patitur.
  10. Edicta emanata contra possidores bonorum tam seruiliū, quam de scipiendo in vestiturem, & de sufficiendo titu-
lum possessorum, in favori ad probationem universale
domini.
  11. Maxime si fuerint effectuata mediante incameratione bono-
rum centrales nōtiones, vel mediante partitione.
  12. Dominio direcēum universale arguit ex ingenti numero
investitūrū totū ferē territorium complectentium, &
num. 59.
  13. Etiam in ipsa nulla sit mentio de bonis frāncis.
  14. Maximē si investitura bonorum seruiliū expressam de iis
mentionēt contineat, & quā generaliter loquantur.
  15. Dominio universale quoque arguit ex iteratis solutioni-
bus laudemiorū receptorum pro univōrū hæreditibus
quoque territoriū parte sitis.
  16. Item ex pluribus solutionibus laudemiorū factis occasione
alienationum direcēorum dominiorū particularium.
  17. Non ex declarationibus factis, quem esse dominum direcēum
universale.
  18. Item ex concessiōnibus bonorum seruiliū, & in eūrū.
  19. Revocationē facta de bonis frāncis laudemio solutione di-
stribut. & in fin. & numer. 42.
  20. Indulsa aliquid latitudo, certis locis concessa, probans domi-
num direcēum universale respectu aliorum locorum, &
num. 43.
  21. Iter attestationes Magistratus, Judicium, & advocate-
rum, butūmī dominiū universale arguit, & n. 44.
  22. Item inventariū jurium Camerā ad antiquū tempore factū
probat argumentum dominii direcēi universale, & numer.
45.
  23. Dominio direcēum universale pariter arguit ex usu re-
gionis, & numer. 46.
  24. Et ex autoritate DD. id firmantū, & numer. 61.
  25. Optima est interpretatio, quā ex iudiciorū pluralitate defi-
nitur.
  26. Bertrandi fol. 16. lib. 6. declaratur.
  27. Decisiō 324. n. 6. coram exp̄l. & n. 44.
  28. Decisiones Cavallini, dominii, vinteni, & homagi, eorum
bon. me. Albertag. Emerix, & R. P. D. de
l'Olmo, & Carpentoraci, laudemiorū, eorum
bon. mem. Card. Caccia, Emerix, & R. P. D. Pio,
declarantur, & n. 54. 55. 61. & 62.
  29. Res inter alios acta non nocet.
  30. Legiū, non exempli, iudicatur.
  31. Ex prefatione laudemiorū insūgit probatio direcēi domini
universale.
  32. Praeemptio militis pro aliquid latitudo.
  33. Edicti in Galia, & in Provincia provincia Comitatus Ve-
nayensis complectente.
  34. In Galia omnia bona repartitur sub Dominio Regio, nisi
offendatur titulus exemptionis.
  35. Feudatari Provinciā censentur habere Dominium universale
ex solo concessionib⁹ sibi factis per Comites Provinciā.
  36. Praeemptio aliquid latitudo ex contrario documentis, & cir-
cumstantiis, nec non ex contrario iuris regionis.
  37. In Comitatu Venayensi triple adfici species bonorum, seruiliū,
frāncis, & aliquid latitudo.
  38. Sed hoc inveniendum est in tota Comitatu Venayensi collecti-
vē, & abrallitivo considerato, non autem singulari
loci locis.
- Decisiō ad Theat. de Luca Vol. III.

Evidem posthabito examine validitatis praenarrare sententia minime controversa. Justitia luculenter emerit ex lectura tum generalium transactionum iuritarum cum universo Comitatu Venayino, tum particularium cum Communitate de Paternis, quibus adiuncto ufo Regionis, authoritate Scriptorum non infima nota, atque circumstantia infra recensendis, plusquam justificatum remanet, directum Dominum universale Reverenda Camera, quo stante eidem denegari non debent Laudem, omniesque a claus dominicale super bonis franchis & liberis totius Comitatus de serviliis non confederatis tamquam inter Corinum (admissis) ut in puncto firmat Ludov. Bell. cons. 103. num. 4. et cons. 111. sub num. 7. Tondut. ref. civil. c. 41. num. 9. lib. 2.

Mirifice autem ex generalibus transactionibus assumptum comprobare visa fuit illa anni 1311. nuncupat. *Bulla Testimonia*, in qua Deputorum, representando universum Comitatum, ibi - Nomine, & vice omnium, & singulari dicti Comitatus de eorum mandato deputatis & insuper - Nomibus propriis, & palatiorum Banorum, Castellariorum, & aliis Juri divisionibus, & Universitatibus, Civitatum, Locorum, & villarum. Comitatus predicti, summa Camera. Numer. 3. Ingenii, facti fuerunt Reverenda Camera - Ex patientia subditorum, & ex quodam usu, compertissima Jus Laudemandi in contractibus venditionis, alisque ibidem expressis, illudque convenientem in futurum exercendum in omnibus honis aliquipdatis per contractum venditionis, dationis in solutum, pignoracionis ad longum tempus, & empheuseum, dummodo pro accipito recipentur nostra 30. folios, Quae sane confessio, & respectivae conventiones emissa a Deputatis totius Comitatus, nedum ineluctabile reddit Jus Camera, & sed & veter, quin valeat amplius impugnari; nam ad effectum, de quo agitur, habetur, ac si per ipsos individualiter gesta fuisset, Caffren. in rubr. Cod. de exec. art. 1. Albenf. cons. 105. numer. 5. Gratian. cap. 424. num. 6. & cuncta tolerantia fit consuetudo inducta ex mera, & liberalitate populi voluntate, pro legi inviolabilitate fervanda venit. Text. in. Confusione, dis. 1. Gabil. de jur. Can. & Eccles. g. 1. c. 2. num. 1. lib. 6. tom. 2.

Tantum magis, quod conventio solvendis Laudem in certis casibus, fuit stabilita, postquam ipsi metis Deputati reclamaverant contra fidicla prohibentia indistincte alienationes absque solutione Laudem, non enim potuerunt praescripsi certa forma dandis in accipitum, & pariter solvendi Laudem, quoties non præexistit Jus, & Dominionum universalis Camera, cum determinatio contractum importet prohibicionem in certis ultra causis expressos. Tondut. ref. civil. c. 4. n. 9. Rot. dec. 83. n. 10. p. 9. ref. & deficiente titulo particulari, conventionis solutio Laudem remansit, dum fuerint habilitati, ut concepsibus ad novum accipitum per eos faciendis, ad nullius Laudem foliutionem teneantur, quoties accipitum duos Francos non excederet, ut fidei facit sententia lata sub anno 1480. *Summa Camera* n. 6.

Ceterum premissa transirent in evidentiā ex altera transactione anni 1554. itidem stipulata cum Deputatis ejusdem Comitatus pro declaratione *Bulla Testimonia*, in qua ad dirimendas controversias exortas super præstatione Laudem, in casu quo bona danda in accipitum non excederent summam solidorum 30. sanctius fuit, ut subinde interdicta minime esset Comitatenibus datum in accipitum honorum francorum, & liberorum, cum reservatione ad sui favorem, tam juris directi dominii particularis, quam facultati exigendi Laudem ab Empheuseum, dummodo pro accipito non recipentur plusquam 20. Floreni. & *Summa* n. 4.

Advertebant enim Domini, quod dum concordia prodiit per majori interpretatione *Bulla Testimonia*, ex hoc ipso, quod Comitatenibus permitte concessione bonorum dumtaxat liberorum in accipitum usque ad certam summam, ponit in aperto, & quod *Bulla Testimonia* in ea parte, quia indebet loquitor de bonis dandis in accipitum, se refringit ad bona libera, non autem servilla, & quod pro summa excedente metra conventionis, Laudem Camera debentur, ex adductis per Rotam coram Coccin. dec. 1966. num. 10. & in recent. dec. 140. n. 14. & part. 15.

Sudeturque hujusmodi intellectus, nedum quia afferendo Comitatenes in mox laudata *Bulla* posse liberè diffondere in certis speciebus alienationum fine consenti conjuncte, ac oculum demonstrant, nequitum habuisse repectum ad bona empheuseum specialiter dependentia a Dominio concedentes, sed fatendo, Laudem Camera debet ex patientia subditorum, & ex quodam usu, perneceſſe voluerunt de bonis franchis, & liberis sermonem habere, quæ cum nec de jure, nec de consuetudine sunt obnoxia oneri Laudem, bene potuerunt in conventionem deduci, & quidem particulari, ac patientia subditto

nullum Laudem pro eorum alienatione solvi debuerit, Fulgin. de jur. employ. tit. de Laudem, quæf. 36. num. 2. Rot. dec. 168. num. 1. & 4. part. 2. divers. & in recent. dec. 420. num. 4. part. 3. & dec. 83. n. 10. part. 9.

In nihil officiente replicatione, quod in hac secunda generali concordia fuerint exceptuata bona allodialia, ac de bonis liberis legitur tantummodo dispositum respectu dationis in accipitum: Et enim exceptuatio contenta in hac concordia, non respicit bona allodialia, sed tantummodo Civitates, & Loca, que allodialitate ex privilegio consecuta fuerant, ut constat ex illis verbis: *Quod non continetur Civitates, & Loca allodialia in fendo franco posita in presenti Comitatu Venayino, que loca allodialia, & etiam Camera accordavit in eorum libertatibus, & praesentem perpetuo manere.* Hac enim verba verificatur quidem in bonis suis in illis tantum locis allodialitatis privilegio decoratis, prout erant civitas, Carpenteriorum, & duo Oppida Mortacci, & Infulae, addito also Oppido Minerviae, quod post dictam concordiam, privilegium allodialitatis consecutum fuit a sancti mem. Pto V. sub anno 1566. Ininde ab exceptione particulariter facta, quod Civitates, & Loca, que allodialitatis induit poterant, inferri, nequit ad bona existentia in aliis locis Comitatus: Quinimum ex hac speciali exceptione certorum locorum, validissimum insurgit argumentum dominii universalis Camera quoad reliquum Comitatum, & consequenter etiam quoad Oppidum de Paternis, quoque non probat ex Indulto, vel ex concordatione cum Camera, allodialitatem habere, ut possit dici in exceptione comprehendam, Cardin. de Luc. & fons. dñe. 35. à n. 7. in supplem. dec. 47. num. 5. & Rot. coram Ludov. decil. 279. num. 2. & 3.

Quo verò ad disposita super bonis liberis, licet habeatur solium mentio de concessione in accipitum, tamen arretra relatione secunda Concordie ad primam, ac speciali praeservativa ibidem apposita, *Remenantibus autem ceteris omnibus, & singulari Capitali in dicti Bulla Testimonia, descriptis, in eorum reboore, firmatis, & effectis, & nullo modo conseruitur, exclusi ceteri contractus in Bulla Testimonia individualiter enunciati, Peregrin. de Fidelium articul. 40. num. decimo. Fufar. de fulsitu, quæf. 460. num. viij. s. nona, Rosenthal. de feud. cap. 9. consil. 18. num. 7. Cardin. de Luc. s. idem. tit. dec. 50. num. 9. Rota coram Cels. dec. 59. num. 1. & in rec. dec. 13. n. 4. part. 18.*

Sed, ut omnimodo tolleretur ambiguitas super adductis per Cameram, adiiciebant illius Defensoris editio, & proclama publicata per Cardinalem de Armenianaco Legatum sub anno 1581. contra acquirentes tam bona franca, quam servilia, comitatu Venayino, ac per Cardinalem de Balneo sub anno 1614. contra prætentandes directam Dominiam, ad hoc, ut exhibitis legitimis documentis, posset fieri auctoratio. Ac jure merito super ipsiis inservit, quia cum edita fuerit effectum fortia per partem comprehendat, ut ex *Summar. numer. 15.* non parum conseruit ad concludingam existentiam Domini universalis, Bertazol. consil. 1. Bell. in *suppl. citato consil. 171. num. 21. vers. quinquo* constat. Afric. decil. 165. n. 1.

Liberis fundamentalis in universum resipientibus Comitatu Venayinum, devenerunt DD. ad examen speciales probationes resipientium particulariter Comunitatem de Paternis, acriter hodie Jura Camere implicant. Et quidem autem, valde prolixum esse ad intentum, transactionem initam de anno 1600, inter Comitatem, & Officiales Camerae occasione controversia super quoddam tenimento punctato *la gran Palude*, nedum quia fuit in ea habita ratio, tam de *Bulla Testimonia*, quam dea Concordia anni 1544. afferendo, eadem esse in viridi observantia, quod patet, usque à principio Paternenfes fuisse in illarum dispositione comprehensos; sed & quia Communis appetitum me fissa fuit, Jus Laudemandi semper resedisse penes Cameram ibi. *Quodque in casum alienationis talium prædictorum, & possessorum, empores fuerunt liberi laudati, & incolis Paternenfes occassio*ne alienationum directorum dominiorum particularium, *qua habebant ad formam transactionum.* Hoc posito, cum duo dominii particularia, sive subalterna dari non possint, fateri oportet, quod dominium directum particulariter, cui alterum subalternatur, & recognoscitur, mediante solutione laudem, dicatur universale, ut ad rem probant Frec. de subfend. 1. 2. tit. quis dictum principes, & sensus, ut variis nn. 4. de Pont. qu. laudem 24. n. 59. & in part. Ludov. Bell. consil. 11. n. 7. & 4. part. 1. *Hinc est certissimum modum probandi dominium universale, & sufficere unicum actum solutionis.*

Parique jure procedunt declarationes à Paternenfibus emissis in supplicibus libellis, in quibus pro consequenda subrogatione in iuribus Camere ad bona clandestine distracta absque solutione laudem, ingenuo apparuerunt em

Equalis ponderis visa fuit sententia lata de anno 1480. concedens Nobilis de Paternis facultatem dandi bona in

cam Domina directam universalim locis Paternis
36 necnon investitur per ipsam Cameram facte de bonis
eremis, & incultis; si enim declarationes, ex quo sunt plu-
res, antiquae, & consulo prolate ab habentibus plenam noti-
tiam rei gecke, apte dignoscuntur ad cōprobandum exi-
stentiam universalis domini, Rot. coram Merlin. dec. 209.
n. 5. coram Roxas dec. 159. n. 11. & in rec. dec. 68. n. 23. par. 9. ab-
sonum non est, ut pariter enunciate investitur id ipsum
37 comprobent; cum bona eremis, & inculta ad Dominum Ter-
ritorial pertinente, Rota, conf. 1. 16. 7. Nige. singul. 63. in in-
vest. fons. verb. fons. verbo. Terr. cultis. & incultis. Mafcard,
dec. probat. rem. 1. consil. 217. n. 17. & in res. dec. 12. 3. n. 14. par. 6.

38 Nec discrepant eæteris revocationes, quas fecit Came-
ra de bonis per Paternenses diffracti abeque solutione lau-
demii: Indulcta allodialitat quantum locis concessa, & fi-
gnerant Oppido Minerbia, vigore Brevis fel. mem. Sancti
39 Pli V. Attrefationes Magistratus, Judicium, Advocato-
rum, & Caūdicatorum afferentium, bona ibi existentia ef-
fi servilia, vel franca, ac laudemiorum solutioni subiecta:
40 eadem Inventarii alterum à facculo, & ultra in Ar-
chivio S. Angelii, in quo Oppidum de Paternis describitur
subjectum drecto domino universalis Camera.

Quoniam & si revocationes per se sola non sufficient ad
42 inducendam presumptionem universalis dominii respectu
revocationis, attamen quia in alia revocationum nullum
Camera deduxit titulum particularē, bene possunt pro vali-
da conjectura inferi, Ludov. Bell. in conf. 111. num. 21.
§. Non præmiss.

Prout quoque ad proprium concludunt enarrata prævi-
legia allodialitatis: valet namque argumentum, quatuor
sum loka, quæ ex induito coniecta fuerint allodialita-
tem, ergo carera in induito non compre hens, subiacent
oneri laudemiorum, Anchiar. c. pofulati de for. compet. n. 45.
vers. quod prob. Rot. in rec. dec. 324. n. 1. 6. Rota cor. Cerro in dec. 324.
n. 6. alia decisiones in Cavallicensi dominii Venteni, &
Homagii cor. bo. me. Alberg. Emerix, & R.P.D. Olmo.
me, nec non in Carpen. laudemiorum, cor. bo. me. Card.
Caccia, Emerix, & R.P.D. Pio.

Betrar. quippe, preterquam quid loquitur de Caffro
Tursi ito extra confina Comitatus Venaylini, moventur
potissimum, ex quo ibi referantur bona allodialia, & in
49 sua nativa libertate; quod cum ex probatoris verificari non
possit in Oppido de Paternis, minime applicatur.

Rota cor. Cerro, idei firmat non probari in suo casu do-
50 minium universalis, quia oblatant reiterante afferentes ba-
ronis super honoris allodialitate: non mirum igitur, si di-
versimodè sensit.

Ad decisiones in Cavallicensi dominii, Venteni, & Ho-
magii, pro congrua, & cathegorica, responsione sufficerunt,
quod non emanarent in cauſa prædicto Oppido de Paternis,
nece contra Cameram, & per consequens tanquam res inter
alias acta, Camera in iudicio minime citata, in nihil
præjudicant, Rota cor. Seraph. dec. 1241. n. 4. & in rec. dec.
507. n. 18. Tando magis, quod supræmera Tribunalia, inter
52 quæ nostrum parem tenet locum, non sint additrix alieno
tribunalium, aequi illustrum, resolutiones amplecti, ex quo legibus non exemplis judicetur, sed licet, ff. de off. prefat.

Aduic liberato eorum tenore vi se sunt omnino inapplica-
biles, quia emanantur super facta omnia diversi; in cauſa
53 enim Cavallicensi dominii tria tantummodo fundamen-
ta ad duebant pro justificanda universalitatem domini.
Transactio scilicet inita de anno 1641. quadam recogni-
tiones dominiorum in parvo numero, ac nonnulla editio-
nem, contra quæ a particularibus opponebatur, fuisse re-
clamatum, ut ex ejus lectura.

In Cavallicensi, Venteni cor. bo. me. Emerix, tota mole
probationum nitetibus quibusdam proclamatio, & 54
dominiorum recognitionibus, prout colliguntur ex §. Ma-
nusque.

Et in Cavallicensi, Homagii cor. R.P.D. dell'Olmo, ex-
hibebant dumtaxat a barone nonnulla bannimenta gene-
ralia, & recognitiones, adverfis que aderant documenta
contraria pro exclusione universalis dominii, quemadmo-
dum præfert. §. Excludatur, §. Quia prædictorum.

In praesenti causa è converto Camera quæplurimas, &
convincentes prebunt demonstraciones ad fundandas uni-
versalitatem drecti domini, ad sui favorem, neclum res-
picantes universum Comitatum Venaylinum, prout sunt
generales transactiones cum omnibus Comitatibus ge-
ffit, sed & pertinentes communitatem de Paternis in ju-
dicio comparent: Concordiam scilicet cum Paternen-
ibus factam de anno 1600. sententiā an. 1680. permitte-
nib[us] Paterni, date in accipitrum bona usque ad duos
55 frances, & plebeis usque ad unum: diversa ediclatam ge-
neralia, quæ specialia, efficitum fortita, mediante execu-
tione ponarum; Declarationes in concordis à communis-
tate

Authoritati etiam scriptorum quia dum Bertran. Civis

Carpentera in conf. 152. n. 2. & 9. ac in conf. 130. per tot. 1.
4. n. 1. testatur ab solitum esse in Provincia Provinciæ, & si. 47
granter in Comitatu Venaylini, Dominum universalē re-
ficere penes Dominum, scilicet Cameram, idque confir-
mat Ludov. Bell. Aven. in conf. 153. sub n. 4. Card. de Luca,
qui pluries in similibus causa teripserit de fons. in supplem.
dis. 1. v. 10. §. Propter caus. & dis. 47. n. 4. merito cum ipsorum
senatu procedendum est in iudicando, eisdemque præstante
toto fidei, cum bona dicta conformem tot transactio-
nibus, tanti que documentis superioris enumeratis, Surd.
conf. 74. n. 14. Gabr. de probat. consil. 1. 1. Carlev. de s[ecundu]m. 1.
dis. 2. Rota cor. Ludov. dec. 274. n. 8. & in res. dec. 12. 3.
n. 14. par. 6.

E tandem non leue præstat fundamentum responsum
quinkine Advocatorum Senatoris Aquensis, qui pro veritate
consulti sub anno 1572. super iuribus Camera Apolitice,
respetto drectatissimam universali in dicto Territo-
rio Paternensi responderunt, quod penitus rationibus &
fundamentis pro Camera adducuntur, ea ubi conculentia vi-
fa sunt, & ex illis exuberanter cōprobabant remanentes di-
rectitudinem universali Camera, tunc septim pro
nominis ex plurilateraliter iudicorum, desumitur §. penul.
inf[er]m. de fons. & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-
tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-
tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-
tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

tes, & iuxta montium Ulpiani, à iuri transitu non
devenimus, si legimus, quod in regione, in qua altum est frequen-

causa prælationis, successionalis, vel confisicationis, aut cu-
jusvis alterius tituli particularis, cum tunc reputetur tan-
quam tertius, & extranea persona, nec exinde oritur illa
repugnatio, quod dominus directus universalis dicatur
subfeudatarius proprii feudatarii, ut notans Claper, *quæst.
caus. 105. sub n. 27. Puguer. dec. 19.*

Parum demum Paternentibus profuit alia defensione
præsumunt, ostentando quamplura instrumenta concessio-
num ab ipsis factarum fine Camera confessi, & non solum
cum receptione laudem, sed & cum expreßione, quod
bona erant majori Signiorae diffituentibus obnoxia. Et
enim prævaluerunt apud Dominos Camera responsiones,
innixe super eo, quod concessiones fuerunt feri omnes ex-
plete ad formam initarum transactionum, quarum vigore
vetita non erat Paternentibus infra præfiam summam libe-
ra alienatio, & si quis fuerunt gela cum laudemiorum
solutione extra limites conventionum, aut dignoscuntur
revocata, aut tanguam æquovita non defructum probatio-
rem universalis dominii, tot alius uocis demonstrationi-
bus, ac ex facto ipso Paternentibus confirmatam; cum ab-
solutum in iure sit non sufficere solam cænaculationem
in contractibus factam, quod bona sint libera, ad subfran-
chum onus eisdem infixum, ut de bonis fideicommissis sub-
iectis, & alienatis tanquam liberis, firmiter tenuit Rota in
Rom. idem com. de Avila 16. Junii 1692. §. 21 altera, cor. bo.
me. Emerit. ac. Martii 1694. §. Fin. in fin. cor. R. P. D. Mu-
to, & in Rom. fideicom. de Inconrat. 16. Maii 1695. §.
Nulla liquet in fin. cor. codem bo. me. Emerit.

Necnulla adest implicatio, quod dd. Cives, & incolae
quandoque exegerint laudem in alienationibus factis ab
eorum subemphyteutis; nam ut superius obseruatum fuit,
licebat, & licet Comitatibus servata forma bullæ *Tesi-
monio*, dare ad novum accipitum, seu emphyteum co-
rum bona fratre, & liberi, ibique ipsis reservare iura lau-
demiorum solvenda ab eorum subemphyteutis, quod tam
enim nihil prejudicat domino directo universalis, ac Super-
ior penes Cameram residenti, cum in specie etiam iuriis
dispositione, se utius confunditario, quando subemphy-
teuta aliena bona in subemphyteum recepta, non debet
laudem in domino superiori, & mediato, qualis est Came-
ra, sed domino directo particulari, ac immedio, Chassen.
ad confess. Burgund. rub. 3. §. vers. sed caus. Gam. decis. Lu-
cian. 244. num. 7. Ideoque ex hac laudemiorum solutione,
quandoque facta ad favorem dominorum particularium,

MANTISSA DECISIONUM SACRAE ROTÆ ROMANÆ, ad Librum Secundum THEATRI VERITATIS & JUSTITIÆ, CARDINALIS DE LUCA *Qui est* DE REGALIBUS, *Hoc est*

DE OFFICIIS VENALIBUS, LOCIS MONTIUM, &c.
Aliisque Juribus ad materiam Juris prohibendi pertinentibus &c.

ARGUMENTA DECISIONUM DE REGALIBUS, &c.

DECISIO I. Cavallizen, Transactionis

Tranfactionis obligatione Camerali vallata habet execu-
tione paratam, nisi sit evidenter nulla, vel enor-
miter levia; illius inobseruatio ab impugnante cum
neccesaritis requisitus probanda est, adeo ut non sacrificat
defectus ad implementum ex parte alterius ex transfigentibus,
cum ad eius observantiam cogi possit. Obligatio
per subditos suscepta molesti in molendinis Baroniis
non latit Ecclesiastica libertatem, etiam per persona
Ecclesiastica prius molendina ab ipsomet Barone emer-
int, cum huiusmodi obligatio non proveniens ex aliqua
vi coactiva, sed ex mera transfigentia voluntate eundi
potius ad unum furnum, quam alterius.

DECISIO II. Cavallizen, Furni super bono iure.

Licet Baro nequeat prohibere Ecclesiasticis construc-
tionem furnorum, prefertim pro eorum usu; potest ta-
men suis vassalibus prohibere, ne in dictis furnis panes co-
quant, quando prefati vassalli se obligant ad furnum
Baronis accedere, cum illa voluntaria obligatio eundi
potius ad unum furnum, quam ad alium, liberatii Ec-
clesiastica non prejudicat.

DECISIO III. Cavallizen, Bannalitatis Furni

super manutentione.
Baro potest subditis prohibere, ne furnis construunt, & illi-
panes coquant, si ipsius favore concurat titulus expressius
privilegi, & conventionis, vel tacitus proveniens ex
immemorabili prescriptione, aut professione, cum admixa
vassalorum prohibitione, & subfecuta eorum acquisi-
tientia ita excedere competit Baronii quasi possesso juris
cogendi vassallos ad furnandum in suo furo privative
quoad alios. Tranfactionis per testes de auditu in antiquis
probari potest, maxime si ad finit conjectura, & admini-
cula, & que sint ista administrula ad effectum cogendi
vassallos ad furnos Baronii accedere, late hic disfutur.

DECISIO IV. Cavallizen, Bannalitatis Furni

super manutentione.
Idem est argumentum antecedentis decisionis super manu-
tentio emanatur.

DECISIO V. Cavallizen, Bannalitatis Furni.

Argumentum in antecedentibus decisionibus reperitur.

DECISIO VI. Romana Officii.

Confervatores urbis certo tempore residentes prorogare, &
extendere non possunt officia à vita unius in personam

alterius, in præjudicium conservatorum successorum.

DECISIO VII. Romana Officii Agro Felicie.
In hac Magistrali decisione firmatur in alio casu simili
idem, quod in proxime precedentibus Decisione fuit de-
cifum, non posse facilius per conservatores Urbis certo
tempore residentes prorogari, & extendi officia à vita
unius in personam alterius, in præjudicium conservato-
rum successorum. Et amplius in hac decisione firmatur
quod extensio huiusmodi, etiam confirmata per Papam,
non fortius effectum, & quia confirmatione est in forma
communi, & deest scientia specifica Papæ, quod con-
servatores non poterant facere extensio[nem].

DECISIO VIII. Romana locorum montium.

Ad loca Montium uti fideicommissaria non datur. Immis-
cio, si in litteris patentibus vinculum fideicommissi non
legatur, et si illud alia fuit cum mandato Judicis dele-
tum, firmo tamen remanente alio vinculo Evictionis; &
acquirens loca montium liberè vel cum certo tantum
vinculo à Principe mediante eius officiali, recognoscit in
Dominum ipsum Principem, & non potest ab alii super
locis montium molestari, præcipue si prius idem Prin-
cipes deleverit vinculum fideicommissi. Verbo pecunia-
rum retractacione ex locis montium venditorum cum li-
centia Principis, ad effectum extinguendu[m] debita, quo-
modo probetur, & de illa nec de multiplico ordinato à
Principe, quando creditor non debeat esse tollitus.

DECISIO IX. Romana Cenüs.

Creditor anterior avocat pecunias solutas posteriori cum
obligatione de restituendo prioribus & posteribus. Cen-
sus extinguitur proportionabiliter per receptionem bo-
norum in causam illius, loca montium cum vinculis
evictionis, & de restituendo prioribus & posteribus asti-
muntur scuta & feci si loca montium fuerint ad instan-
tiām creditorum liberata à vinculo fideicommissi per
Principem, tunc enim a coereditoribus avocantur pro-
valore intrinseco feitorum centum.

DECISIO X. Romana Reintegrationis.

Reintegratione ad loca montium alienata cum fallo manda-
to procure, datur, & quomodo locorum montium alie-
natorum posseſſo probetur ex litteris patentibus, & li-
bris secretaria locorum montium.

Sententia contumacialis, si prolatā sit in Judicio crimina-
li, etiam mediante probatione delicti, predicta eriam